

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 24 maja 2016 roku

**Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny,
w składzie:**

Przewodniczący: S.S.R. K. Ś.

Protokolant: starszy sekretarz sądowy D. B.

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016 roku, w Ł. na rozprawie jawnej,

sprawy z powództwa Z. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie w kwocie 24 000,00 zł, o odszkodowanie w kwocie 26 995,50 zł, o rentę w kwotach po 945,00 zł miesięcznie, o ustalenie

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Z. L. kwotę 24 000,00 zł (dwadzieścia cztery tysiące złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 10 000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych) od dnia 17 marca 2014 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 14 000,00 zł (czternaście tysięcy złotych) od dnia 29 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Z. L. kwotę 26 995,50 zł (dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych 50/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 252,00 zł (dwieście pięćdziesiąt dwa złote) od dnia 17 marca 2014 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 1 078,00 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt osiem złotych) od dnia 31 października 2014 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 25 665,50 zł (dwadzieścia pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt pięć złotych 50/100) od dnia 29 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

3. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Z. L. kwoty po 945,00 zł (dziewięćset czterdzieści pięć złotych) miesięcznie, płatne do dziesiątego dnia każdego miesiąca, począwszy od dnia 15 stycznia 2016 roku,

4. ustala odpowiedzialność (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. za dalsze mogące się ujawnić w przyszłości w majątku lub osobie Z. L. skutki zdarzenia z dnia 17 października 2013 roku,

5. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

6. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Z. L. kwotę 3 984,00 zł (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,

7. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 84,46 zł (osiemdziesiąt cztery złote 46/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygnatura akt II C 760/14

UZASADNIENIE

Z. L., reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru – radcę prawnego, wystąpiła z powództwem przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zapłatę 11 330,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty, ustalenie odpowiedzialności pozwanego za ewentualne skutki zdarzenia z dnia 17 października 2013 roku, mogące powstać lub ujawnić się w przyszłości. Nadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Pełnomocnik powódki w toku procesu rozszerzył powództwo co do żądania zadośćuczynienia o kwotę 14 000,00 zł, ostatecznie wnosząc o zasądzenie tytułem zadośćuczynienia łącznie 24 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 10 000,00 zł od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty, zaś od kwoty 14 000,00 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty. Nadto w zakresie żądania zwrotu kosztów leczenia, rehabilitacji i pomocy osób trzecich, powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 25 665,50 zł, ostatecznie wnosząc z tego tytułu o zapłatę kwoty 26 995,50 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji, z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 1 330,00 zł od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty, zaś od kwoty 25 665,50 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty. Nadto, powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego renty z tytułu zwiększonych potrzeb, płatnej do dnia 10-tego każdego miesiąca, w wysokości 945,00 zł miesięcznie, począwszy od dnia 15 stycznia 2016 roku.

(pozew wraz z uzasadnieniem k. 2-6 , pismo procesowe k. 190-192)

Pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru - adwokata, wniosł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany żądał zapłaty przez powódkę na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności, a uznawał, że kwota zadośćuczynienia wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego w pełni rekompensuje poniesioną przez powoda krzywdę. Podniósł także, iż w sytuacji ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek ustawowych od chwili wyrokowania.

(odpowiedź na pozew wraz z uzasadnieniem k. 52-60 , pismo procesowe k. 196 -204)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 października 2013 roku Z. L. – powódka odniosła obrażenia ciała w wyniku upadku spowodowanego potknięciem o uszkodzoną nawierzchnię przy włączu studzienki odwadniającej komory ciepłowniczej, zlokalizowanej na terenie parkingu przy wejściu na teren parafii (...). J. B. w Ł..

(bezsporne)

Powódka bezpośrednio po upadku została zabrana przez córkę D. S. na izbę przyjęć do Wojewódzkiej (...) w Ł., gdzie po wykonaniu badania rtg stwierdzono u niej złamanie rzepki prawej z przemieszczeniem. Po zaopatrzeniu w unieruchomienie transportowe, powódka została przewieziona do szpitala. W okresie od dnia 17 do dnia 28 października 2012 roku powódka przebywała w szpitalu na oddziale chirurgii ortopedyczno - urazowej. W trakcie tej hospitalizacji wobec powódki zastosowano leczenie operacyjne – nastawiono i zespolono powódce złamanie wieloodłamowe rzepki. Po zabiegu na operowaną kończynę założono tutor gipsowy. W czasie pobytu w szpitalu powódka pod kontrolą rehabilitanta była usprawniana z asekuracją kul łokciowych lub balkonika ortopedycznego z obciążaniem operowanej kończyny. Zastosowano wobec niej leczenie przeciwbólowe i przeciwzapalne oraz prowadzono profilaktykę przeciwzakrzepową.

(bezsporne, a także karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 96-96 odw. , przebieg choroby k. 91-93)

W związku z hospitalizacją powódka nie mogła być obecna na pogrzebie swojego zmarłego męża.

(zeznania powódki k. 212 odw.-213)

Powódka miała wykonanych 9 zdjęć rtg kontrolnych operowanej kończyny. W pierwszym tygodniu po zakończeniu hospitalizacji powódka jeździła do szpitala co drugi dzień w celu zmiany opatrunku, a następnie raz w tygodniu przez kolejne trzy tygodnie. Raz w miesiącu powódka była konsultowana w szpitalu. Na każdą wizytę kontrolną powódka jeździła do szpitala taksówką w towarzystwie swojej córki. Powódka, jak i jej córka nie posiadają samochodu.

(zeznania świadka D. S. 129-132 , zeznania powódki k. 212 odw.-213)

Powódka do chwili obecnej odczuwa następstwa obrażeń ciała odniesionych w wyniku wyżej opisanego zdarzenia. Powódka codziennie zażywa środki przeciwbólowe z powodu nawracających dolegliwości bólowych bioder i prawej kończyny dolnej. Powódka poza domem porusza się przy pomocy kul by zwiększyć poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Powódce po zdjęciu gipsu zalecono noszenie stabilizatora, z którego powódka korzysta w dalszym ciągu, z powodu samoczynnego „uciekania” kolana i jego niekontrolowanego zginania się do przodu podczas poruszania się. Przed wypadkiem powódka była w pełni samodzielna. Nie potrzebowała pomocy osób trzecich przy wykonywaniu codziennych czynności, robieniu zakupów, paleniu w piecu. Była aktywna, jeździła na rowerze. Od powrotu ze szpitala po wskazanym zdarzeniu z dnia 17 października 2013 roku, do domu powódki wprowadziła się jej córka D. S. w celu sprawowania nad powódką stałej opieki i świadczenia na jej rzecz pomocy. Ze względu na unieruchomienie kończyny dolnej opatrunkiem gipsowym od kostki po pachwinę, powódka nie była w stanie wykonywać samodzielnie codziennych czynności, potrzebowała także pomocy przy czynnościach higienicznych. Córka powódki towarzyszyła jej również podczas każdej wizyty kontrolnej w szpitalu.

(zeznania świadka D. S. 129-132, zeznania powódki k. 212 odw.-213)

Na skutek wypadku z dnia 17 października 2013 roku powódka doznała złamania rzepki prawej, w wyniku przebytego złamania u powódki występuje przewlekły zespół bólowy prawego stawu kolanowego z przykurczem zgięciowo-wyprostnym, nieprawidłowym wzorcem chodu, ograniczające zdolność lokomocji. Obrażenia te skutkowały długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu powódki w wysokości 10 % ustalonego na podstawie punktu 156 tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku. Następstwem wyżej wskazanego zdarzenia z dnia 17 października 2013 roku są występujące u powódki ograniczenia ruchomości prawego stawu kolanowego oraz nieprawidłowy wzorzec chodu. Powódka porusza się tylko z pomocą kuli łokciowej, ma ograniczenia zdolności chodzenia po schodach, nie może wykonywać klęku, jej chód jest mało wydolny w zakresie odległości. U powódki występowała potrzeba pomocy osób trzecich przez 8 tygodni, w wymiarze 6 godzin dziennie, przy ubieraniu się, czynnościach prowadzenia gospodarstwa domowego, dowożeniu na wizyty lekarskie. Następnie zakres potrzebnej pomocy powódce zmniejszył się do 3 godzin dziennie i utrzymuje się na tym poziomie do chwili obecnej. Uzasadnione miesięczne koszty zakupu medykamentów wynoszą 15,00 – 20,00 zł. Powódka korzystała z rehabilitacji jednokrotnie, w trybie pilnym, zgodnie z zaleceniem i wskazaniem lekarza ortopedy. Powódka powinna korzystać z rehabilitacji celem zniesienia przykurczu stawu kolanowego, zapobieganiu zanikom mięśni i przywrócenia prawidłowego wzorca chodu. Zalecana jest rehabilitacja w warunkach stacjonarnych ze względu na ograniczenia lokomocji powódki.

(opinia biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej k. 142-147)

U powódki rozpoznano wadliwe wygojenie złamania rzepki prawej z upośledzeniem funkcji stawu kolanowego i zespołem bólowym. Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki powstały na skutek opisanego wyżej zdarzenia wynosi 15 %, w tym 5 % % ustalone na podstawie punktu 155 lit a, 2 % według punktu 155 lit c oraz 8 % według punktu 156 pkt 1 lit a, zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku. W początkowym okresie, w związku z koniecznością przeprowadzenia zabiegu operacyjnego rozmiar cierpień

fizycznych był znacznego stopnia i następnie ulegał zmniejszeniu. Powódka poniosła koszty zakupu medykamentów, który kształtował się w granicach 30,00 zł – 50,00 zł miesięcznie oraz koszt zakupu kul łokciowych i stabilizatora stawu kolanowego, w części refundowanego. W pozostałym zakresie powódka korzystała z leczenia w ramach ubezpieczenia NFZ. Obecnie u powódki może zachodzić konieczność okresowego stosowania leków przeciwbólowych w razie nasilenia dolegliwości bólowych. Powódka wymagała pomocy osób trzecich w wymiarze 3-4 godzin dziennie przez okres 2 miesięcy po wypadku oraz przez okres następnych 4 miesięcy w wymiarze 2 godzin dziennie. Obecnie powódka jest zdolna do wykonywania czynności samoobsługowych, ale może wymagać pomocy przy wykonywaniu cięższych prac fizycznych. Stan zdrowia powódki jest utrwalony i bez możliwości jego poprawy. W celu zapobiegania dalszego upośledzenia funkcji kolana powódka wymaga zabiegów rehabilitacyjnych.

(opinia biegłego ortopedy k. 171-174)

W dniu 21 stycznia 2014 roku powódka zgłosiła szkodę do Miasta Ł., żądając 25 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 252,00 zł tytułem odszkodowania.

(bezsporne, a także zgłoszenie szkody k. 110-113)

Miasto Ł. – Zarząd Dróg i (...) przekazało do (...) S.A. w Ł. zgłoszenie szkody powódki, jako podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie studni rewizyjnej w należytym stanie.

(bezsporne)

Odpowiedzialność za spowodowanie szkody przyjęła na siebie firma (...) S.A. w Ł., na której spoczywa obowiązek utrzymania w należytym stanie studzienki, gdzie doszło do zdarzenia wywołującego szkodę z dnia 17 października 2013 roku.

(bezsporne)

Pozwany w dniu 14 lutego 2014 roku potwierdził prowadzenie postępowania likwidacyjnego dotyczącego szkody powódki.

(bezsporne, a także wydruk wiadomości elektronicznej k. 83)

Decyzjami z dnia 12 marca 2014 roku pozwany przyznał powódce świadczenie w łącznej kwocie 9 000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia.

(decyzje k. 71, 78 - 79)

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ortopedy, albowiem biegły wyjaśnił precyzyjnie w swojej pisemnej opinii, odniósł się w sposób nie budzący wątpliwości interpretacyjnych, jasno do kwestii podnoszonych we wniosku o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii tego biegłego. Biegły uzasadnił zajęte w tym względzie swoje stanowisko, a jego uzasadnienie jest przekonujące.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest przepis art. 822 k.c., stanowiący o reżimie odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz przepis art. 415 k.c., który po stronie pozwanej rodzi obowiązek naprawienia szkody powódce. Odpowiedzialność odszkodowawcza ciąży w przedmiotowym przypadku na (...) S.A. w Ł., jako na podmiocie odpowiedzialnym za utrzymanie infrastruktury technicznej w odpowiednim stanie, nie stwarzającym zagrożenia dla zdrowia innych osób, która to infrastruktura w takim stanie nie była, co było poza sporem, skoro istniejący stan elementów takiej infrastruktury doprowadził do wyrządzenia szkody w majątku i na osobie powódki.

Podmiot odpowiedzialny za stan techniczny studzienki nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności za wyżej wskazane zdarzenie z dnia 17 października 2013 roku. Przyjmując zatem, że za szkodę powódki odpowiedzialna

jest (...) S.A. w Ł. należy wyjaśnić, że pociąga to za sobą odpowiedzialność ubezpieczyciela. Podstawą prawną odpowiedzialności ubezpieczyciela za skutki wypadku jest bowiem przyjęcie odpowiedzialności za ubezpieczonego na podstawie zawartej między tymi podmiotami umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Zgodnie z przepisem art. 822 k.c., przez umowę odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający, albo osoba, na której rzecz umowa została zawarta.

W sprawie było niesporne, że powódka doznała uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia na skutek potknięcia się o uszkodzoną studzienkę, za stan której odpowiada (...) S.A. w Ł., posiadająca ubezpieczenie w pozwanym towarzystwie. Strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności za skutki tego wypadku. Spór w sprawie sprowadzał się wyłącznie do kwestii wysokości żądania zadośćuczynienia i zasadności poszczególnych roszczeń odszkodowawczych zgłoszonych przez powódkę.

Przepis art. 444 § 1 k.c. przewiduje, między innymi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Natomiast przepis art. 445 § 1 k.c., pozwala w takich wypadkach na przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, czyli szkodę niemajątkową, wyrażającą się w doznanym bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych, ujemnych uczuciach przeżywanych w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Zadośćuczynienie obejmuje cierpienia zarówno już doznane, jaki i te, które wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Inaczej niż przy odszkodowaniu, w przypadku zadośćuczynienia ustawodawca nie wprowadza jasnych kryteriów ustalania jego wysokości. Przepis art. 445 k.c. wskazuje jedynie ogólnikowo, iż suma przyznana z tytułu zadośćuczynienia winna być „odpowiednia”. Przez „odpowiednią” sumę należy rozumieć kwotę pieniężną, której wysokość dostosowana jest do okoliczności konkretnego przypadku. Zadośćuczynienie ma ułatwić przezwycięzenie ujemnych następstw wypadku, zaś jego wielkość zależeć będzie od oceny całokształtu okoliczności sprawy, przede wszystkim rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, czy nieodwracalnego charakteru (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, niepubl; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r, nr 4, poz.40). Od zobowiązanego poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną odpowiednią dla zatarcia lub złagodzenia poczucia krzywdy i odzyskania równowagi psychicznej. Z drugiej zaś strony zadośćuczynienie nie może stanowić represji majątkowej dla osoby odpowiedzialnej za szkodę.

Jak to już Sąd wskazywał powyżej w tym uzasadnieniu, przepisy ustawy Kodeks cywilny nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. W judykaturze zostały wskazane kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lipca 1977 roku, ogłoszonym w sprawie o sygnaturze akt IV CR 244/97, niepublikowanym, stwierdził, że zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny, w związku z tym winno być stosowane do doznanej krzywdy oraz uwzględniać wszystkie zachodzące okoliczności, w szczególności winny być wzięte pod uwagę takie okoliczności jak: nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałe następstwa zdarzenia. Zadośćuczynienie nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz również niewspółmiernej. W świetle powyższego przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie krzywd niematerialnych, a więc trudno wymiernych i jego wysokość zależna jest od okoliczności konkretnego przypadku, rozpatrywanego indywidualnie. Należy pamiętać, że zadośćuczynienie to forma rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej. Podstawą jego żądania jest krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi. Wprawdzie szkody niemajątkowej nie sposób wyrównać za pomocą świadczeń pieniężnych, lecz świadczenia te mogą łagodzić ujemne przeżycia pokrzywdzonego poprzez dostarczenie mu środków pozwalających w szerszym stopniu zaspokoić jego potrzeby. Podstawę żądania zadośćuczynienia stanowi przede wszystkim konsekwencja uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia w postaci krzywdy,

czyli cierpienia fizycznego i psychicznego. Do cierpień fizycznych zalicza się przede wszystkim ból i podobne do niego dolegliwości. Cierpieniem psychicznym będą ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. konieczności zmiany sposobu życia. Na pojęcie krzywdy składają się nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych. Takie stanowisko w tej materii zajmuje również Sąd Najwyższy, na przykład w wyroku z dnia 20 marca 2002 roku, w sprawie o sygnaturze akt V CKN 909/00, opublikowanym w LEX nr 56027.

Mając na względzie całokształt okoliczności faktycznych wskazanych powyżej w tym uzasadnieniu i elementy które należy wziąć pod uwagę przy „wycenie” krzywdy, wskazywane w tym uzasadnieniu, Sąd uznał, że zadośćuczynienie wypłacone dotychczas powódce przez pozwanego nie jest wystarczającą sumą. Doznanej przez poszkodowanego krzywdy nigdy nie można wprost, według całkowicie obiektywnego i sprawdzalnego kryterium przeliczyć na wysokość zadośćuczynienia. Charakter szkody niemajątkowej decyduje bowiem o jej niewymierności (wyrok SN z dnia 9 II 2000 r., III CKN 582/98, LEX 52776), a pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter nieo określony (wyrok SN z dnia 28 IX 2001 r., III CKN 427/00, LEX 52766). Dlatego też w judykaturze wskazuje się, że oceniając wysokość przyjętej należnej sumy zadośćuczynienia sąd korzysta z daleko idącej swobody (wyrok SN z dnia 11 VII 2000 r., II CKN 1119/98, LEX 50884). Jednocześnie w judykaturze wskazuje się na potrzebę poszukiwania kryteriów obiektywnych i sprawdzalnych, choć przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron (wyrok SN z dnia 12 IX 2002 r., IV CKN 1266/00, LEX 80272). Kryterium pozwalającym na pewną obiektywizację rozmiaru doznanej szkody może być w niniejszej określony stopień uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego, choć jest to tylko jeden z elementów wpływających na ocenę wysokości szkody niemajątkowej powoda. Wskazać w tym miejscu należy, że rozstrzygnięcie w sprawie o zapłatę zadośćuczynienia nie może prowadzić do automatyzmu w ustalaniu wielkości zadośćuczynienia w powiązaniu wyłącznie ze stopniem procentowej utraty zdrowia przez poszkodowanego, a kwota przyznanego przez Sąd zadośćuczynienia nie powinna być wynikiem matematycznego działania. Taka metoda określania zadośćuczynienia nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach, w szczególności zaś w art. 445 § 1 k.c. Metoda ta nie jest również aprobowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazywał, że procentowo określony uszczerbek może stanowić jedynie pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia, które nie może być w związku z tym mechanicznie mierzone przy zastosowaniu tej wartości (por. np. wyrok z 5 października 2005 r., I PK 47/05, M.P.Pr. (...)). Oceniając krzywdę poszkodowanego i – w konsekwencji – szacując wysokość należnego zadośćuczynienia pamiętać należy, że przedmiotem procesu nie jest ustalenie odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu doznany przez poszkodowanego w wyniku zdarzenia szkodzącego.

Ze względu na niewymierność szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie nie może być traktowane na zasadzie ekwiwalentności, charakteryzującej odszkodowanie za szkodę majątkową. Zadośćuczynienie bowiem – niezależnie od wysokości - nigdy nie będzie mogło naprawić krzywdy, a najwyżej ją złagodzić (orzeczenie SN z dnia 24 VI 1966 r. OSPiKA 1966, poz. 92, wyrok SN z dnia 12 IX 2002 r., IV CKN 1266/00, LEX 80272, wyrok SN z dnia 28 IX 2001 r., III CKN 427/00, LEX 52766).

Ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, powinno ono uwzględnić wszystkie zachodzące okoliczności, zwłaszcza takie jak nasilenie cierpień, wpływ zdarzenia na sytuację osobistą powoda. Do podstawowych kryteriów oceny zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody. Tak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, w sprawie o sygnaturze akt I PR 175/68, opublikowanym w OSNCP 1968, nr 2, poz. 37, jak i w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, w sprawie o sygnaturze akt III CZP 37/73, opublikowanym w OSNCP 1974, nr 9, poz. 145, oraz w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, w sprawie o sygnaturze akt IV CKN 1266/00, czy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, w sprawie o sygnaturze akt IV CR 238/80, opublikowanym w OSNCP 1981, nr 5, poz. 81, jak również w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, w sprawie o sygnaturze akt I CK 131/03, opublikowanym w OSNC 2004, nr 4, poz. 40.

Orzekając o wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze charakter obrażeń doznanych przez powódkę, ich trwałość, rozmiar cierpień fizycznych powódki związanych tak z samym zdarzeniem, jak i jego następstwami, a to bólem, trwałością i długością jego odczuwania. Obrażenia jakich doznała powódka niewątpliwie wiązały się, szczególnie w pierwszym okresie z silnym bólem i dyskomfortem. Sąd miał na uwadze fakt, iż na skutek zdarzenia z dnia 17 października 2013 roku powódka doznała urazu wieloodłamowego złamania rzepki prawej. Złamanie to wymagało unieruchomienia w opatrunku gipsowym, częstej zmiany opatrunków i późniejszej rehabilitacji. Niewątpliwie, zarówno sama rozległość obrażeń doznanych przez powódkę, jak i ich następstwa stanowiły dla niej znaczny dyskomfort i utrudnienie w codziennym funkcjonowaniu. Aktualnie u powódki nadal utrzymuje się dysfunkcja prawego stawu kolanowego i zespół bólowy. Sąd zważył także na fakt, iż rokowania co do stanu zdrowia powódki nie są jednoznaczne, bowiem biegły podkreślił, iż stan zdrowia powódki jest jednoznaczny i nie należy oczekiwać poprawy. Sąd zwrócił również uwagę na fakt, iż konsekwencje tego zdarzenia miały dodatkowo wpływ na codzienne życie powódki, która w pierwszym okresie po zdarzeniu w zasadzie w całości był uzależniona od pomocy osób trzecich, które wyręczały ją w pracach domowych. Potrzeba ta, pomimo iż w mniejszym wymiarze, utrzymuje się do dnia dzisiejszego. To niewątpliwie potęguje negatywne samopoczucie powódki, która do momentu zdarzenia był osobą w pełni samodzielna. Dodatkowym kryterium pozwalającym na pewną obiektywizację rozmiaru szkody doznanej przez powódkę stanowi zsumowany stopień uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznała powódka.

W oparciu o ustalenia co do faktów w niniejszej sprawie i rozważania prawne wskazane powyżej, w tym te dotyczące elementów jakie należy brać pod uwagę dokonując „wyceny” krzywdy, Sąd doszedł do wniosku, że właściwą sumą zadośćuczynienia należnego powódce od pozwanego jest kwota 33 000,00 zł, co przy uwzględnieniu już wypłaconej przez pozwanego powódce sumy 9 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia daje 24 000,00 zł, którą to kwotę pozwany winien jeszcze zapłacić powódce tytułem zadośćuczynienia i taką też sumę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia, jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Stosownie do treści art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., jeżeli na skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia odpowiedniej renty. Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażając się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie, np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania. Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c., nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego (por. wyrok SN z 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977, nr 1, poz. 11). Prawo poszkodowanego w wypadku przy pracy do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb polegających na korzystaniu z opieki osoby trzeciej nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki.

Powódka domagała się zasądzenia od strony pozwanej odszkodowania obejmującego zwrot kosztów leczenia oraz zwrot kosztów opieki osób trzecich, a nadto renty z tytułu zwiększonych potrzeb.

Zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu określoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Ponieważ strona pozwana nie przyznała twierdzeń pozwu dotyczących poniesionych wydatków na leczenie, zwiększonych potrzeb na przyszłość, rzeczą powódki reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika, było udowodnienie swoich twierdzeń.

Powódka nie przedstawiła żadnych faktur bądź rachunków potwierdzających ponoszenie po dacie wypadku wydatków na zakup leków, usług medycznych, zaopatrzenia ortopedycznego, sprzętu rehabilitacyjnego oraz koszty przejazdów do placówek medycznych. Zasadność ponoszenia przez powódkę wydatków została potwierdzona i sprecyzowana kwotowo przez biegłych sądowych. Strona pozwana w odpowiedzi na pozew, jak również w dalszych pismach procesowych ani na rozprawie nie odniosła się do żądań pozwu w zakresie odszkodowania i renty na zwiększone potrzeby.

Zauważyć należy, iż judykatura ukształtowana na gruncie art. 444 § 1 k.c. uznaje za dopuszczalną szeroką wykładnię pojęcia wydatków związanych z leczeniem skutków uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. W wyroku z dnia 19 czerwca 1969 r. sygn. akt V PRN 2/75 (opubl. OSNCP 1976 r., Nr 4, poz. 70), Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż zwrot wydatków na podawanie choremu bardziej wyszukanych potraw, większych ilości owoców, słodyczy itp., choćby z punktu widzenia lekarskiego chory nie wymagał specjalnej diety, znajduje usprawiedliwienie w art. 444 § 1 k.c., chyba że byłyby wyraźne zalecenie lekarskie nakazujące ograniczenie diety. Z kolei w wyroku z dnia 26 czerwca 1969 r., sygn. akt II PR 217/69 (opubl. OSNCP 1970, nr 3, poz. 50) Sąd Najwyższy uznał, iż szukanie pomocy i porady u wybitnych specjalistów oraz w znanym zakładzie leczniczym nie może być uznane za zbędne, obowiązek więc zwrócenia związanych z tym wydatków objęty jest art. 444 § 1 k.c.

Powódka udowodniła, iż na skutek czynu niedozwolonego zwiększyły się jej potrzeby w związku z koniecznością korzystania z opieki osoby trzeciej. Niezbędną opiekę świadczyła powódce córka, nie pobierając z tego tytułu wynagrodzenia. W ramach odszkodowania obejmującego wydatki poniesione od daty 17 października 2013 roku powódka domagała się zwrotu kosztów opieki do dnia 15 stycznia 2016 roku (k. 191-192). Zgodnie z poczynionymi ustaleniami wymiar niezbędnej opieki wynosił 6 godzin dziennie w okresie pierwszych ośmiu tygodni po wypadku oraz 3 godziny dziennie w okresie kolejnych miesięcy. Łącznie wymiar niezbędnej opieki w tym okresie od daty wypadku wyniósł 2 622 godzin (8 tygodni x 7 dni x 6 godz./dzień = 336 godz. + 762 dni x 3 godz./dzień = 2 286 godzin). Przyjmując za podstawę ustalenia wysokości stawki godzinowej wynagrodzenia za świadczoną opiekę stawkę wskazywaną przez powódkę w wysokości 10,50 zł za jedną godzinę opieki, jako stawkę niekwestionowaną przez pozwanego, która jawi się jako niewygórowana w świetle wiedzy powszechnej, koszty niezbędnej opieki wynoszą 27 531,00 zł (2 622 godzin x 10,50 zł / godz.).

Ustalenia poczynione na podstawie dowodów z opinii biegłych potwierdzają zwiększenie potrzeb powódki w zakresie leczenia, a ponadto opieki i pomocy osób trzecich. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami powódka wymaga kontynuowania leczenia usprawniającego z powodu dysfunkcji bólowo – ruchowej w obrębie stawu kolanowego. Leczenie może być prowadzone w warunkach ambulatoryjnych w ramach świadczeń NFZ, a jak wskazuje materiał dowodowy powódka dotychczas korzystała z usług leczniczych dostępnych w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych.

Powódka żądała z tytułu kosztów pomocy powódce przez osoby trzecie kwoty 26 995,50 zł. Roszczenie to okazało się usprawiedliwione do żądanej przez powódkę kwoty, dlatego nie wychodząc ponad żądanie pozwu, z uwagi na treść normy art. 321 k.p.c., Sąd zasądził na podstawie powyżej wskazanego przepisu i z powyżej wskazanych powodów żadaną przez powódkę kwotę na rzecz powódki od pozwanego, jak w punkcie drugim sentencji wyroku.

Żądanie zasądzenia renty znajduje oparcie w art. 444 § 2 k.c. i uzasadnione jest w trzech sytuacjach: w związku z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej, zwiększeniem się potrzeb lub zmniejszeniem widoków na przyszłość. Powódka wniósł o zasądzenie renty w kwocie po 945,00 zł miesięcznie. Celem renty jest naprawienie szkody wyrażającej się w wydatkach na zwiększone potrzeby oraz nie osiągnięcie tych zarobków i innych korzyści majątkowych, jakie poszkodowany osiągałby w przyszłości, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Przedstawiony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy oraz przeprowadzone postępowanie, w tym opinie biegłych wskazuje, iż roszczenie powódki o rentę z tytułu zwiększonych potrzeb związanych z kosztami opieki zasługuje na uwzględnienie. Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę polegającą na stale powtarzających wydatkach na ich zaspokojenie, np. konieczność stałego leczenia, opieki osoby trzeciej, itp. To roszczenie powódki jest zasadne, albowiem niewątpliwie zwiększyły się potrzeby powódki, która stała się osobą wymagającą pomocy. Powódka wymaga stałej pomocy przy wykonywaniu niektórych czynności, nie jest w stanie samodzielnie wykonywać cięższych czynnościach życia codziennego, dojeżdżać na wizyty lekarskie i rehabilitację. Powódka porusza się wyłącznie przy pomocy kul łokciowych, została trwale wyłączona z aktywności życiowej. Mając na uwadze zakres koniecznej dla powódki opieki, kierując się opiniami biegłych, zeznaniami świadka oraz zasadami doświadczenia życiowego, przyjmując za podstawę ustalenia wysokości stawki godzinowej wynagrodzenia za świadczoną opiekę stawkę wskazywaną przez powódkę w wysokości 10,50 zł za jedną godzinę opieki, jako stawkę niekwestionowaną przez

pozwanego, która jawi się jako niewygórowana w świetle wiedzy powszechnej, Sąd uznał za uzasadnione przyjęcie do wyliczenia kosztów opieki sprawowanej 3 godzin dziennie przez 30 dni w miesiącu, co wymaga poniesienia wydatków w kwocie 945,00 zł miesięcznie (90 godz. x 10,50 zł = 945,00 zł). Pomoc świadczona powodce w takim wymiarze zaspokaja jej uzasadnione potrzeby i znacznie ułatwia codzienne funkcjonowanie.

W związku z powyższym, Sąd zasądził na rzecz powódki od pozwanego rentę z tytułu zwiększonych potrzeb, na podstawie powyżej wskazanego przepisu i z powyżej wskazanych powodów, jak w punkcie trzecim sentencji wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 r., III PZP 34/69 wyrażono pogląd, że w sprawie o naprawienie szkody wynikającej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (OSNCP 1970 z. 12, poz. 217). W uzasadnieniu uchwały wskazano, iż wykładnia funkcjonalna przepisu art. 189 k.p.c. przemawia za przyjęciem interesu prawnego w ustaleniu, jeżeli istnieje jakaś obiektywna niepewność stanu prawnego. Przykładowo, interes taki może istnieć mimo możliwości dochodzenia świadczenia z danego stosunku prawnego, jeżeli z tego stosunku wynikają dalsze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Dotyczy to zwłaszcza szkód na osobie, gdyż szkody te nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Następstwa bowiem uszkodzenia ciała są z reguły wielorakie i zwłaszcza w wypadkach cięższych uszkodzeń wywołują niekiedy skutki, których dokładnie nie można określić ani przewidzieć, gdyż są one zależne od indywidualnych właściwości organizmu, osobniczej wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji oraz wielu innych czynników. Swoistość szkód na osobie, które występują często po upływie dłuższego czasu, oraz nieprzekraczalny dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń majątkowych przemawiają za przyjęciem, że dochodząc określonych świadczeń odszkodowawczych powód może jednocześnie - na podstawie art. 189 k.p.c. - domagać się ustalenia odpowiedzialności pozwanego za ewentualną szkodę, jaka może wyniknąć dlań w przyszłości. Takie rozstrzygnięcie zapobiega także trudnościom dowodowym związanym z upływem długiego czasu, ustalenie bowiem w sentencji wyroku odpowiedzialności dłużnika za szkody mogące powstać w przyszłości wiąże raz na zawsze sąd i strony, chyba że wyrok zawierający takie ustalenie zostanie obalony.

W wyroku z dnia 11 marca 2010 r. IV CSK 410/09 Sąd Najwyższy przyjął, iż także po wejściu w życie art. 442¹ k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Powódka doznała złamania rzepki prawej, którego następstwa są wielorakie i ze względu na charakter i zakres uszkodzonego narządu organizmu oraz utrzymujące się jego następstwa w postaci upośledzenia funkcji stawu kolanowego, nieprawidłowego wzorca oraz zgłaszanych przez powódkę dolegliwości bólowych prawej kończyny dolnej, jak również konieczności podjęcia dalszej rehabilitacji oraz korzystania w dalszym ciągu z pomocy osób trzecich, nie można całkowicie wykluczyć wystąpienia w przyszłości nowych skutków, których obecnie dokładnie nie można określić ani przewidzieć.

Z przedstawionych względów Sąd na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za szkody na osobie powódki, które mogą powstać w przyszłości, jak w punkcie czwartym sentencji wyroku.

W zakresie odsetek ustawowych od kwoty zadośćuczynienia Sąd nie podziela poglądu wyrażonego we wcześniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z 8.12.1997r. sygn. I CKN 361/97, LEX nr 477638, wyrok SN z 20.03.1998r. sygn. II CKN 650/97, LEX nr 477665), że orzeczenie Sądu zasądzające zadośćuczynienie ma charakter konstytutywny i dlatego odsetki ustawowe od kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia należą się najwcześniej od daty wydania wyroku, natomiast zgadza się z aktualnie prezentowanym przez Sąd Najwyższy stanowiskiem w tym zakresie (por. wyrok SN z 18.02.2011r. I CSK 243/10, LEX nr 848109, wyrok SN z 16.12.2011r. V CSK 38/11,

LEX nr 1129170, wyrok SN z 8.02.2012r. V CSK 57/11, LEX nr 1147804), że pomimo pewnej swobody Sądu przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny i w związku z tym odsetki za opóźnienie powinny być zasądzone od dnia, w którym stosownie do obowiązujących przepisów zobowiązany ma zadośćuczynienie zapłacić. Poszkodowany nie może bowiem ponosić negatywnych konsekwencji zaniechania bądź braku profesjonalizmu zakładu ubezpieczeń, który odmawiając wypłaty świadczeń spowodował konieczność wystąpienia z pozwem do sądu w obronie swoich praw. Wniesienie pozwu w niniejszej sprawie było wszak poprzedzone postępowaniem likwidacyjnym, w którym to pozwany jako profesjonalista mógł i powinien zgromadzić wszystkie informacje niezbędne do określenia swojej odpowiedzialności, tak co do zasady, jak i co do wysokości.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c., jak w punktach pierwszym, drugim, trzecim i piątym sentencji wyroku.

Powódka zgłosiła szkodę do Miasta Ł., żądając zapłaty kwoty 25 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 252,00 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty opieki osób trzecich świadczonych powódce. Miasto Ł. wskazało jako podmiot odpowiedzialny za utrzymanie studni, gdzie doszło do zdarzenia wywołującego szkodę, (...) S.A. w Ł.. W dniu 30 stycznia 2014 roku (...) S.A. w Ł. została poinformowana o zdarzeniu i przyjęła swoją odpowiedzialność za spowodowanie szkody z dnia 17 października 2013 roku, przekazując zgłoszenie szkody (...) S.A. w W., z którym miało zawartą umowę ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej. Najpóźniej w dniu 14 lutego 2014 roku pozwany posiadał widzę o szkodzie, co wynika z treści wiadomości elektronicznej (k. 83) przesłanej do pełnomocnika powódki. Termin 30 dniowy do spełnienia świadczenia na rzecz powódki przez ubezpieczyciela podmiotu odpowiedzialnego za szkodę, wynikający z treści art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c., upłynął najpóźniej w dniu 16 marca 2014 roku. Odsetki ustawowe od wskazanej kwoty należne są od dnia następnego tj. 17 marca 2014 roku.

Powódka na etapie przedsądowym sprecyzowała żądanie zadośćuczynienia i odszkodowania wnosząc o zapłatę odpowiednio kwot 25 000,00 zł i 252,00 zł, po zapłacie przez ubezpieczyciela części świadczenia z tytułu zadośćuczynienia w wysokości 9 000 złotych, następnie w pozwie skonkretyzowała roszczenie o zadośćuczynienie na kwotę 10 000 złotych, a roszczenie o odszkodowanie na kwotę 1 330,00 zł. Natomiast, w konsekwencji rozszerzenia przez powódkę powództwa, w którym sprecyzowała wysokość świadczenia z tytułu zadośćuczynienia do kwoty 24 000,00 zł, zaś z tytułu odszkodowania do kwoty 26 995,50 zł, skutki rozszerzenia powództwa o kwoty 14 000 zł i 25 655,50,00 zł nastąpiły dla pozwanego dopiero od dnia następnego po dniu doręczenia mu pisma zawierającego rozszerzenie żądania pozwu, to jest od dnia 29 stycznia 2016 roku Z tą dopiero chwilą nastąpiły skutki wezwania do spełnienia świadczenia, jak to stanowi art. 455 k.c., obejmującego rozszerzoną kwotę żądania. Jak stanowi przepis art. 455 k.c., świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania, tzn. bez nieuzasadnionej zwłoki. Roszczenie w zakresie wcześniejszej daty naliczania odsetek ustawowych, jako bezzasadne, nie mające podstaw jurydycznych, podlegało oddaleniu, jak w punkcie piątym sentencji wyroku.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części żądania. Powódka wygrała proces niemal w całości, uległa jedynie w zakresie wcześniejszej daty naliczania odsetek ustawowych, dlatego Sąd w całości obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu powódce kosztów procesu, jak w punkcie szóstym sentencji wyroku. Poniesione przez powódkę koszty procesu to opłata od pozwu w wysokości 567,00 zł, zaliczka na wynagrodzenie biegłych w wysokości 1 000,00 zł, stawka minimalna zastępstwa procesowego pełnomocnika powódki wraz z opłatą od udzielonego pełnomocnictwa, w łącznej kwocie 2 417,00 zł. W zakresie wysokości tej stawki minimalnej pełnomocnika powoda, Sąd orzekł zgodnie z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 t.j.).

Nieuiszczone koszty sądowe, tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa, to w przedmiotowym przypadku wynagrodzenie biegłych ponad uiszczone zaliczki, uiszczone przez Skarb Państwa w łącznej kwocie 84,46 zł. Biorąc pod uwagę wynik postępowania i zasadę rozliczenia kosztów, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.), Sąd orzekł, jak w punkcie siódmym sentencji wyroku.

(...)(...)

(...)